

Fra i går...

Hvordan gik det med eftermiddags opgaverne?

Javascript og DOM

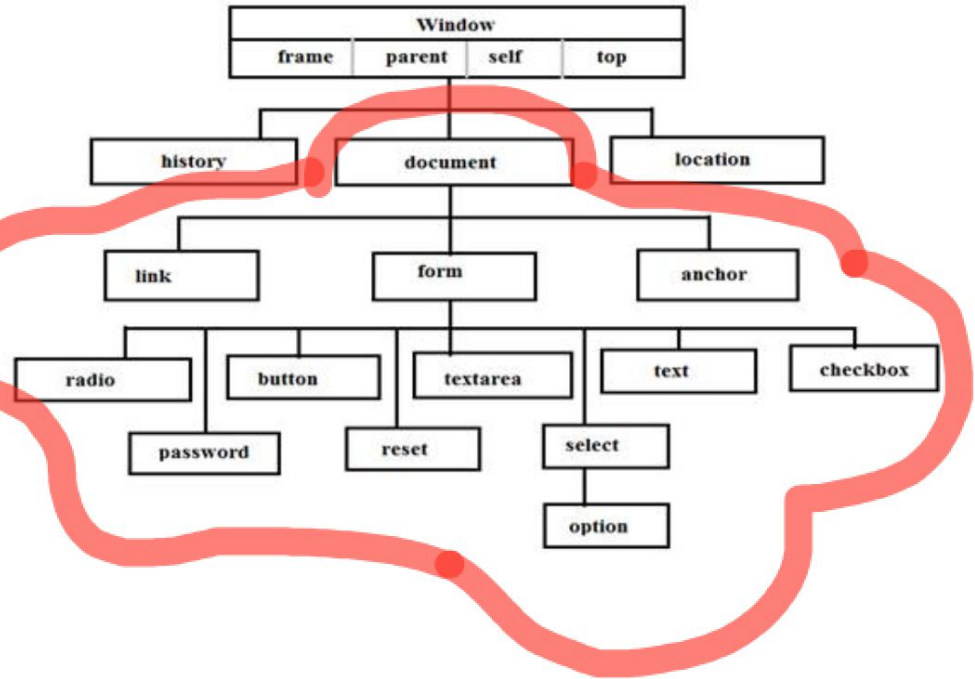
Dagens program

- **DOM** (Document Object Model)
- Vælg et **DOM-element** i **javascript**
- Læg nyt indhold i DOM-element
- **EventListeners** og **eventhandlers** på DOM-element
- Ændringer af **css** (tilføj/fjern classes og style-property)
- Vælg flere DOM-elementer
- **Loops**
- Ny datatype: **array**

DOM

Window- og document-objektet

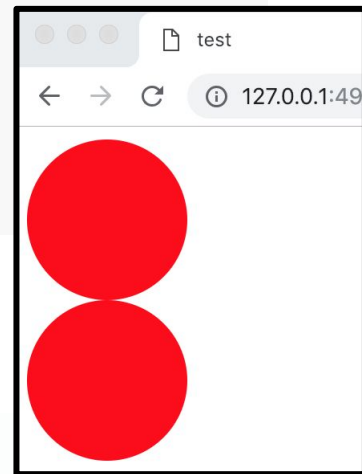
Browser Object Model

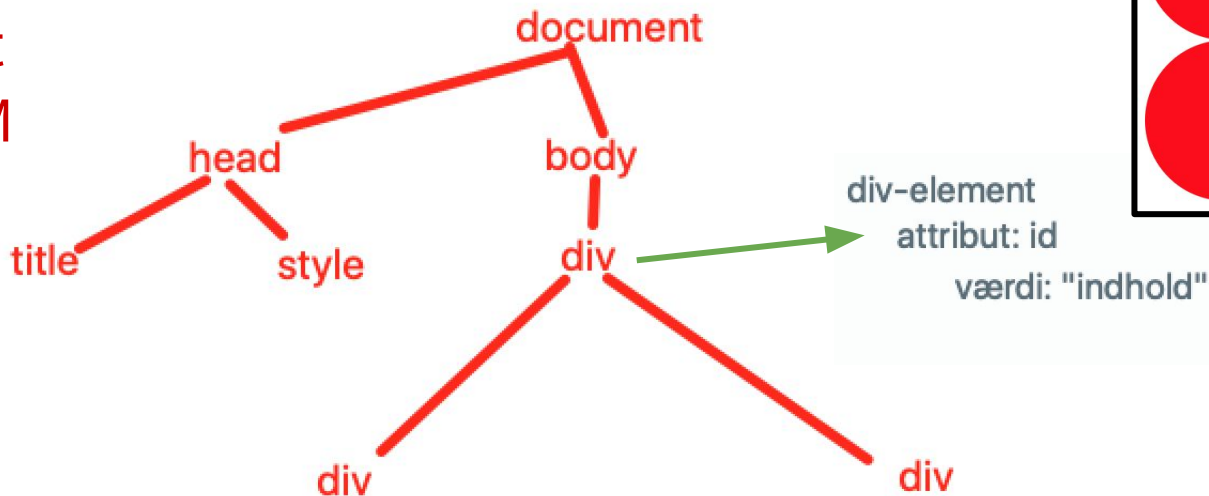
DOM

(Document Object Model)

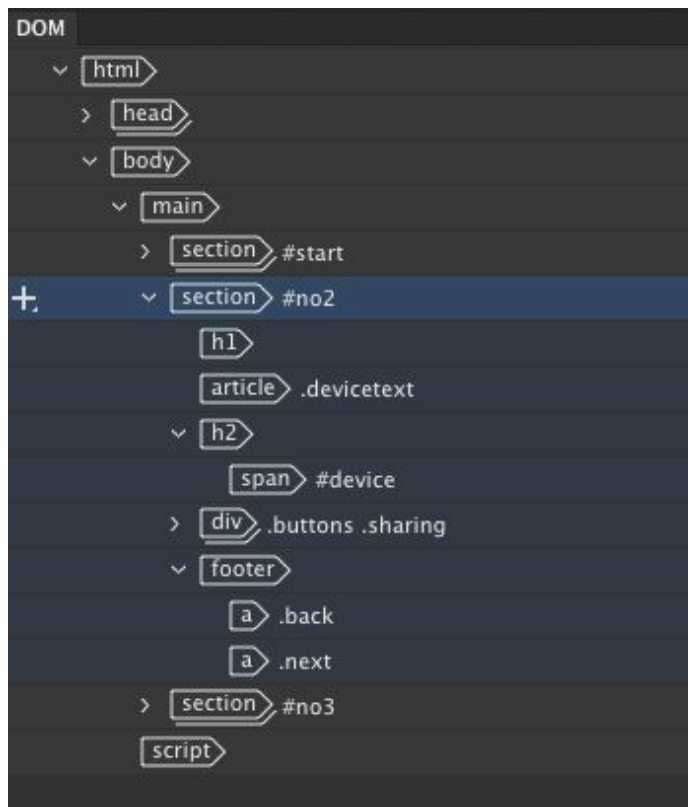
```
1 <!DOCTYPE html>
2 <html>
3   <head>
4     <title>test</title>
5     <style>.kugle{background-color:red; height:100px; width:100px;border-radius:100px}</style>
6   </head>
7   <body>
8     <div id="indhold">
9       <div class="first kugle"></div>
10      <div class="last kugle"></div>
11    </div>
12  </body>
13 </html>
```


Document
ifølge DOM

DOM træ

HTML5 - Semantiske tags

header, nav, main, section, article, footer, details, summery etc.

Hvad er semantiske tags?

Hvad gør de godt for? - bl.a. SEO

Hvordan skal de bruges?

https://www.w3schools.com/html/html5_semantic_elements.asp

https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Glossary/Semantics#Semantics_in_HTML

Vælg DOM-element

`document.querySelector("#idNavn")`

`document.querySelector(".classNavn")`

`document.querySelector("nav .menupunkt a")`

**Alle CSS-selectors
kan bruges!**

Er der flere elementer med samme class eller tag, vælges kun det første element!

- Hvis man vil have dem alle? - det vender vi tilbage til!

Gem querySelector i variabel

Et **DOM-element** valgt med querySelector gemmes tit i en **konstant** variabel, for at man ikke skal gentage selektionen:

```
const info = document.querySelector("#mitElement");  
console.log(info);
```

Hver gang dette element skal bruges i programmet, kan man nu bruge **info**.

Øvelse 01 - Udvælg DOM-elementer #1

1. I mappen **undervisningsopgaver**, laver du en ny undermappe, **02-js-DOM**. Åbn den i Brackets
2. Opret en ny html-fil, **01-select.html**
(tip! gem et tomt doc som html, og brug EMMET: **! - tab** til at lave et nyt HTML skelet)
3. I body skal du lave en section med id="content"
4. Inde i #content lægger du tre div'er uden class eller id
5. I den første lægger du et link til Keas hjemmeside, i den anden et link til din github-side og i den tredje et billede af en frø (url: <http://mabe-kea.dk/E19/pics/frog.png>)

Øvelse 01 - Udvælg DOM-elementer #2

1. Lav querySelectors på hver af elementerne: #content, hver af de tre div's i #content og linket i den første, linket i den anden og billedet i den tredje, og vis dem med console.log()
2. Eksperimenter med begge nedenstående metoder. Vælg den du bedst kan lide!

Tips!

Du får måske brug for en css-selector til et elements nærmeste søskende:

https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/CSS/Adjacent_sibling_combinator

ELLER

Du kan bruge en pseudo selector:

<https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/CSS/:nth-child>

Opsamling

DOM

querySelector

css selectors

Læg nyt indhold i
DOM-element

Nyt indhold i element (textContent og innerHTML)

Empty-tags ex.: img, br, hr, input

containertags ex.: body, div, h1, p (har slut-tags)

Eksempel på containertag med indhold: `<p id="info" >her stå noget</p>`

Man kan ændre på indholdet af containertags med js:

```
const info = document.querySelector("#info");
```

```
info.textContent = "noget helt andet";
```

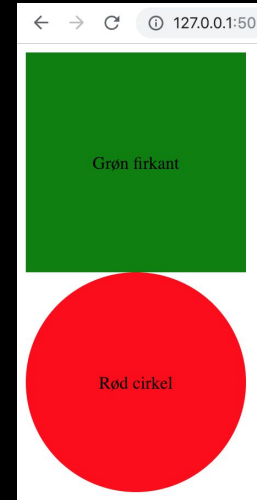
```
info.innerHTML = "<h1>Noget nyt og anderledes</h1>";
```


Øvelse 2 - Læg tekstindhold i elementer

1. Opret en ny html-fil, **02-indhold.html** , i mappen js-DOM
  2. I body skal der være en grøn firkant og en rød cirkel - brug et style i head i stedet for et eksternt stylesheet - du må gerne. De to figurer skal være tomme (ingen tekst endnu)
  3. Læg teksten “Grøn firkant” i firkanten og “Rød cirkel” i cirklen, med javascript (script tag i bunden af html body)
- (se næste slide for css-tips til opgaven).

Commit og push til gitHub, når du er tilfreds med opgaven

Css-tips til øvelse 02

1. Gode css-egenskaber til opgave 02:

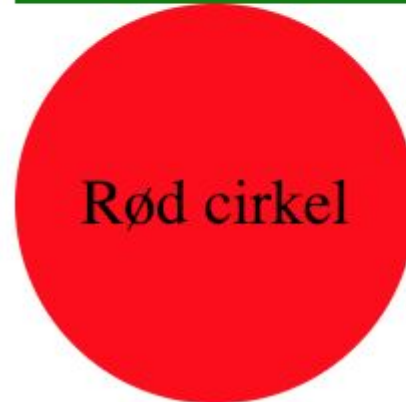
`height: 100px;`

`width: 100px;`

`line-height: 100px` (vertical midt på)

`border-radius: 50%;` (rund kant)

`text-align: center;` (horisontalt midt på)

Øvelse 3 - Læg html-indhold i elementer

Gem **02-indhold.html** i en ny kopi, **03-billedIndhold.html**.

Læg nyt javascript i script-tagget, som:

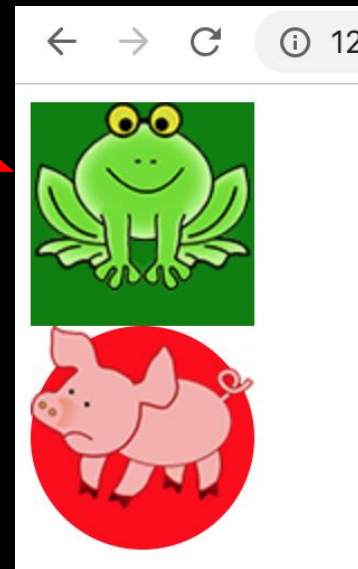
1. Sætter en frø ind i firkanten
2. En gris ind i cirklen.

Her er url'er til billederne:

<http://mabe-kea.dk/E19/pics/frog.png> og

<http://mabe-kea.dk/E19/pics/pig.png>

Commit og push til gitHub, når du er tilfreds med opgaven

Nyt indhold med createElement og appendChild

```
let info = document.querySelector("#info");  
info.innerHTML="<h1>Min overskrift til info</h1><img  
src='http://mabe-kea.dk/E19/pics/pig.png'>"
```

Alternativ:

```
let h1 = document.createElement("h1");  
let overskrift = document.createTextNode("Min overskrift til info");  
h1.appendChild(overskrift);  
let img = document.createElement("img");  
img.src="http://helf-kea.dk/test/gris.png";  
info.appendChild(h1);  
info.appendChild(img);
```

```
<div id="info">  
  <h1>Min overskrift til info</h1>  
    
</div>
```

HTML DOM createElement() Method, : https://www.w3schools.com/jsref/met_document_createelement.asp

HTML DOM appendChild() Method, : https://www.w3schools.com/jsref/met_node_appendchild.asp

textContent vs innerHTML vs createElement/appendChild

- Brug **textContent** til rene tekster
- Brug **innerHTML** til at erstatte/indsætte html
- Brug **insertAdjacentHTML** for at tilføje html
- Brug **createElement** og **appendChild** til html-tilføjelser i en mere struktureret form

Overvejelser ved brug af innerHTML:

<https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/API/Element/innerHTML>

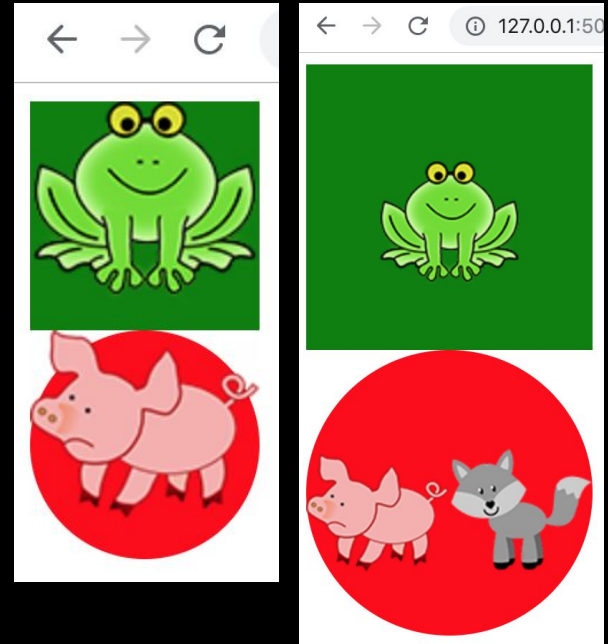
Øvelse 4 - Tilføj nyt element i element

Gem **03-billedindhold.html** i en ny kopi, som du kalder **04-append.html**.

Tilføj nyt javascript i script-tagget, som:

1. Opretter et nyt img-element(createElement).
2. Sætter det nye elements billedfil til ["http://mabe-kea.dk/E19/pics/fox.png"](http://mabe-kea.dk/E19/pics/fox.png)
3. Sætter det nye element ind i cirklen. (sæt højde og bredde op til det 200px)

Commit og push til gitHub, når du er tilfreds med opgaven

DOM-manipulationer - endnu flere

```
const info = document.querySelector("#info");
```

```
info.textContent = ... // indsætter tekst i info  
info.textContent += ... // tilføjer tekst til info
```

```
info.setAttribute('attributNavn', 'værdi')  
// sætter en attribut-værdi på info  
info.getAttribute('attributNavn')  
// læser en værdi fra en attribut i info  
info.removeAttribute('attributNavn')  
// fjerner en attribut
```

```
info.src = ... // sætter src-værdi (img-tag)  
info.alt = ... // sætter img's alt-værdi  
info.href = ... // sætter href-værdi (a-tag)
```

```
info.innerHTML = // indsæt html-kode i info  
info.innerHTML += ... // tilføjer html til info  
info.insertAdjacentHTML(position, html-kode)  
// indsætter indhold på en bestemt placering i forhold  
til info
```

Ref: https://www.w3schools.com/jsref/met_node_insertadjacenthtml.asp

```
info.cloneNode(true) // kopierer et element  
let element = document.createElement("img");  
info.appendChild(element) // tilføjer et element  
info.removeChild(element) // fjerner et element
```

Opsamling

textContent

innerHTML

insertAdjacentHTML

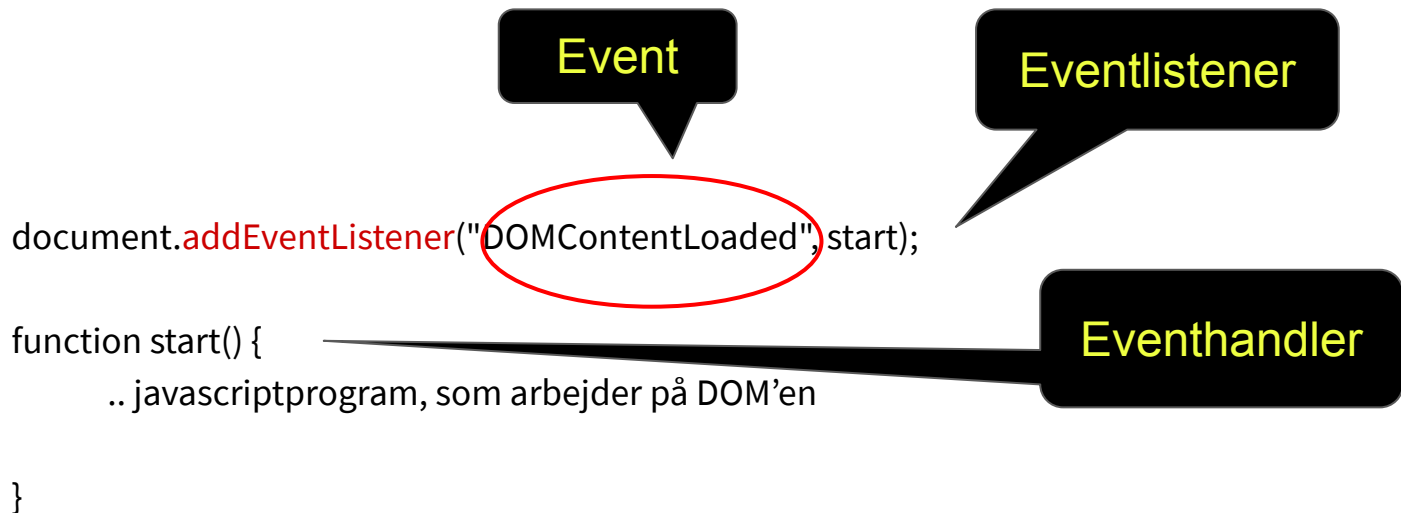
createElement > appendChild

EventListener og eventhandler

ContentLoaded - eventlister og -handler

Javascript bør først udføres, når man er helt sikker på, at DOM'en er loadet

JavaScript HTML DOM EventListener, W3Schools: https://www.w3schools.com/js/js_htmlDOM_eventlistener.asp
DOMContentLoaded, MDN Webdocs: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Events/DOMContentLoaded>

EventListener & EventHandler

```
let element = document.querySelector("#info");
```

```
element.addEventListener("click", doSomething);
```

```
function doSomething() {  
    // det der skal ske  
}
```

Event - hvad skal der ske?

EventListener

Kald til EventHandler-funktion

EventHandler
- Den funktion der bliver
udført når Event indtræffer

For at fjerne eventlistener fra element igen:

```
element.removeEventListener("click", doSomething); // holder op med at virke
```

Øvelse 5 - test om DOM'en er loadet

- Gem **03-billedIndhold.html** i en ny kopi med navnet **05-testLoad.html**.
- Arbejd videre på indholdet:
Du skal sørge for at scriptet tester, om DOM'en er loadet, inden det lægger billederne ind.

Øvelse 6 - frøhop

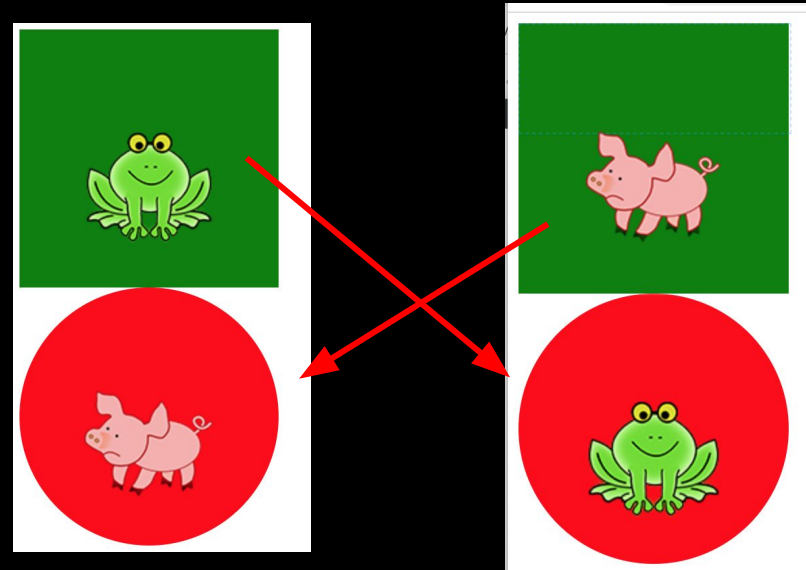
Gem **05-testLoad.html** i en ny kopi med navnet **06-klikHop.html**.

Arbejd videre på indholdet:

Når der **klikkes** på den **grønne firkant**, skal de to dyr bytte plads.

Når der **klikkes** på den **røde cirkel**, skal den **grønne firkant** ikke længere kunne bruges til ombytninger.

Commit og push til gitHub,
når du er tilfreds med opgaven

Flere events

```
let info = document.querySelector("#info");
```

```
info.addEventListener("click", doSomething);
```

```
info.addEventListener("dblclick", doSomething);
```

```
info.addEventListener("mouseover", doSomething);
```

```
info.addEventListener("mouseout", doSomething);
```

```
function doSomething() {  
    // det der skal ske  
}
```

<https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Events>

https://www.w3schools.com/jsref/dom_obj_event.asp

Endnu flere:

mousedown

mousemove

mouseup

touchdown

touchmove

touchend

animationend

transitionend

keydown

keypress

keyup

...

3 måder at kalde funktioner på i eventListeners

```
let element = document.querySelector("#info");
```

1. Almindelig funktionskald:

```
element.addEventListener("click", doSomething);  
function doSomething() {  
    // det der skal ske  
}
```

2. Anonym funktion:

```
element.addEventListener("click", function() {  
    // det der skal ske  
});
```

3. Arrow-funktion:

```
element.addEventListener("click", () =>{  
    // det der skal ske  
});
```

Opsamling

Event

EventListener

addEventListener

EventHandler

Anonym funktion

Arrow-funktion

JS og css

Tilføj eller fjern klasser fra element

```
const info = document.querySelector("#info");
```

```
info.classList.add("classNavn") // indsætter eller tilføjer class
```

```
info.classList.remove("classNavn") // fjerner class
```

```
info.classList.toggle("classNavn") // skiftevis fjerner og tilføjer class
```

Direkte manipulation af elementet

```
const info = document.querySelector("#info");
```

```
info.style.border = "none";  
info.style.backgroundColor = "paleyellow";  
info.style.fontFamily = "Helvetica, Sans-serif";  
info.style.height = "2rem";  
info.style.display = "none";  
info.style.display = "block";
```

JS Syntaks for style-properties:

Bindestreg erstattes af camelCase:	fontFamily (css: font-family) , backgroundColor (css: background-color)
Colon erstattes med lighedstegn:	backgroundColor = "paleyellow" (css: background-color : paleyellow;)
Værdier sættes i gåseøjne:	style.height = "2rem"; (css: height : 2rem;)

Øvelse 7 - styling med javascript

Gem **06-klikHop.html** i en ny kopi med navnet **07-styling.html**, og arbejd videre på programmet:

Når man klikker på felterne skal de skifte baggrundsfarve.

Ekstra:

Tilføj en **transition**, så farveskiftet sker gradvist.

Prøv med andre properties.

Prøv at huske at få denne med ved click eventlistnere : `element.style.cursor="pointer";`

https://www.w3schools.com/cssref/pr_class_cursor.asp

Commit og push til gitHub, når du er tilfreds med opgaven

Opsamling

classList-property

classList.add()

classList.remove()

classList.toggle()

style-property

background-color-property

Arrays og loops

Ny datatype: Array [ ]

Datatyper: tekster, tal, boolean og nu også **array**

Et **array** er en liste/tabel med flere elementer

Variabler med forskellige datatyper:

```
let minTekst = "en kort eller lang sætning"; // string " "  
let pris = 200; // number  
let lærerTeam = ["Alan", "Martin", "Klaus", "Kamilla"]; // array  
console.log(lærerTeam[0]); // returnerer "Alan"  
console.log(lærerTeam[3]); // returnerer "Kamilla"  
lærerTeam.length // giver antallet af elementer i array'et lærerTeam = 4
```

Tomt array:

```
let lærerTeam=[];
```

OBS!

Første
index er 0.

Læs mere om Array:

https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/JavaScript/Reference/Global_Objects/Array

Loop: forEach

En “loop” kalder man den mekanisme hvor man gentager de samme kodelinjer for flere forskellige variabler - f.eks et arrays elementer.

forEach er én af de loop-syntaxer javascript byder på.

```
let lærerTeam = ["Alan", "Martin", "Klaus", "Kamilla"];  
lærerTeam.forEach( lærer => {  
    console.log(lærer);  
});
```

lærer: et variabelnavn, du selv finder på, der repræsenterer de enkelte af arrayets værdier

HTML DOM querySelectorAll() Method, W3schools: https://www.w3schools.com/jsref/met_document_queryselectorall.asp

JavaScript Array forEach() Method, W3schools: https://www.w3schools.com/jsref/jsref_foreach.asp

Øvelse 9 - array

Lav en ny html-fil (eller gem en gammel) og kald den **array.html**

Lav et html-skellet med et liste element i <body> med id *display*
`<ul id="display"></ul>`

Lav herunder et js script:

Opret et **array** "playliste" med navnene på dine 10 yndlingstracks.

Loop arrayet igennem og få hvert tracknavn til at stå på hver sin linie på listen.

Commit og push til gitHub, når du er tilfreds med opgaven.

Sound of Music
Dancing in the Rain
What a wonderful world
Lille Peter Edderkop
Yesterday
Den knaldrøde gummibåd
Krøller eller hvad
Ved landsbyens gadekær
Smilende Sussi
Så længe jeg lever

Vælg og loop igennem
flere DOM-elementer

querySelectorAll

Eksempel: Alle elementer på siden med class="red", skal forsvinde:

```
document.querySelector(".red").style.display="none";
```

Problem: kun det første element forsvinder!

For at få fat i dem alle:

```
let all = document.querySelectorAll(".red");
```

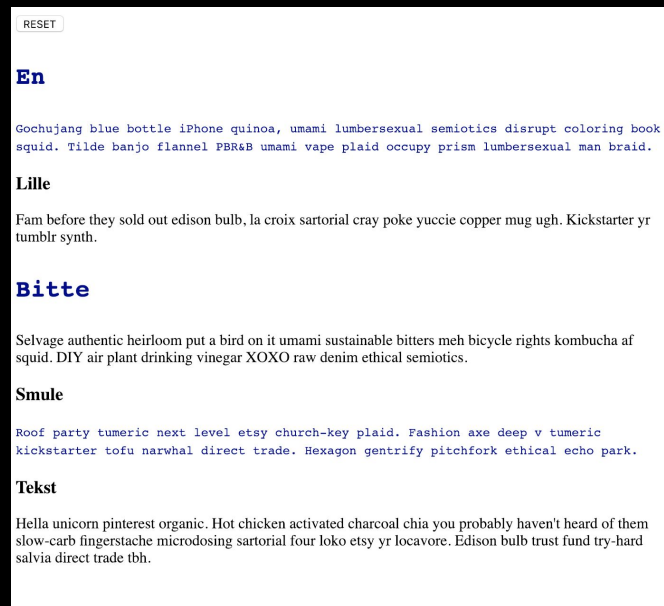
For at “gøre noget” ved alle elementer, i eksemplet: få dem til at forsvinde:

```
all.forEach (element => {  
    element.style.display="none";  
});
```

Variablen `all` bliver en liste(`Array`) som vi kan køre igennem med et `forEach` loop!

Øvelse 8: Eventlisteners på alle p-tags

1. Tag udgangspunkt i denne [klargjorte html-fil](#), og gem den som **08-alle.html**
2. I scriptet - lav en eventlistener der tjekker om DOM'en er indlæst. Sæt herefter en eventlistener på hvert p-tag: når der klikkes på en sætning, skal den styles med en klasse ex: "typo".
3. Lav en reset-knap øverst på siden.
4. Når der klikkes på knappen, skal class "typo" fjernes fra alle p-tags igen
5. Udvid programmet med en klasse, **typo2**, som styles alle overskrifter på samme måde - men med dobbelt størrelse.

Opsamling

querySelectorAll()

forEach

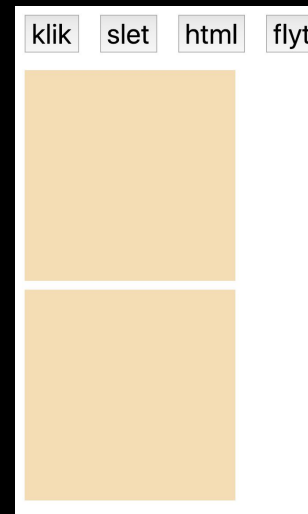
Array

Array-index

Eftermiddagsøvelser

Øvelse 10: klikpaaknap.html

1. Hent denne [klargjorte html-side](#).
2. Der er en knap “klik” og en div med id, “box”
Når man klikker på knappen “klik”, skal “box” vise teksten: “KLIK”.
3. Der er også en knap, slet
Når man klikker på “slet”, skal “box” resettes
(viskes ren) = vise teksten: “ ”.
4. Knappen “html” skal vise en <h2> og en <p> i boksen.
5. Lav så en knap “flyt”, der kan flytte “box”’s html over i den anden boks, “bax” !

! Hvis du hidtil har brugt navngivne funktioner, så prøv med anonyme eller arrow

Øvelse : styleBoxes.html

Du skal bruge 4 div'er med class "box" og med hver sin id (box1, box2, box3, box4)

[Klargjort version](#)

Giv box-class lidt css, så boxene ser ens ud.

Når man klikker på dem hver især skal de skifte udseende.

- gerne med en transition --

Så alle 4 ser forskellige ud.

Du kan gøre det ved at tilføje hver sin class, på 2 af boksene.

På de resterende 2, prøv at style direkte med js, Prøv at bruge andre properties end dem i eksemplerne .

Næste trin - til denne sensommereftermiddag

Øvelser 1,2,4 på Github <https://github.com/kvikea/JS-2-exercises>

Efter idag, vil de sikkert forekomme dig temmelig nemme !!

(3'eren springer vi over).